

Společnost přátel historie města Jablonného v Podještědí v roce 2005

10.října

Členové Společnosti s hlubokým pohnutím přijali zprávu o náhlém skonu našeho přítele pana Václava Flegla, který až do posledních chvil svého života svědomitě a obětavě připravoval přednášky, staral se o obměnu zpráv v naší skříňce a pravidelně informoval o činnosti Společnosti na stránkách městského Zpravodaje. Jeho odkaz a památka budou pro nás závazkem pokračovat v činnosti, které položil před pěti lety základy.

Vzpomínkou na zesnulého Václava Flegla byla za účasti 29 přítomných zahájena beseda na téma "Pošta dříve a dnes".

V úvodní části besedy přednesl stručný přehled historie pošty v Jablonném v Podještědí, zpracovaný p. Václavem Fleglem, Jaroslav Oplt, předseda Společnosti. Poštovní služba v Jablonném má dlouholetou tradici.

Jablonné bylo ve středověku významným místěstem na obchodní cestě z Prahy do saské Žitavy. Po této cestě putovali nejen středověcí obchodníci, ale používali ji i spěšní poslové s důležitými zprávami. Již v roce 1603 byl zaveden pravidelný "český posel" ze Žitavy do Prahy. V roce 1689 vydal saský kurfiřt patent o jízdní poště na trase Drážďany - Budyšín - Žitava - Jablonné - Praha.

V roce 1737 byl v Jablonném jmenován první poštmistr Jan Christoph Koch a jako poštovní stanice byl určen lovecký zámek Pachtů z Rájova. V roce 1758 byl privilegiem Marie Terezie jmenován dědičným poštmistrem František Feuersteinem, jehož potomci působili na poště až do poloviny 19. století. Za jejich působení navštívili zdejší poštu následník trůnu budoucí císař Josef II. (17. 9. 1779), císař Napoleon I. s doprovodem (19. 8. 1813). V roce 1792 se jablonský poštmistr stal "filiálním zemským poštmistrem v Jablonném a Liberci". V té době byla zřízena i jízdní pošta do Liberce. V roce 1850 byla založena Německo-rakouská poštovní společnost a dědičné právo poštmistrů Feuersteinů bylo vykoupeno. V druhé polovině 19. století po čtyřicet let vykonával funkci poštmistra Franz Hanzel. Za jeho úřadování došlo k podstatným změnám v poštovní službě. Podél císařské silnice z Liberce do Podmokel bylo v roce 1861 postaveno telegrafní vedení a zdejší pošta získala telegraf.

V roce 1883 byla zahájena poštovní kočárová spěšná jízda a v Jablonném muselo pro tuto službu být připraveno 12 schopných koní. Po zřízení železniční tratě Teplice - Liberec v roce 1900 byl postupně systém jízdní pošty omezen a zrušen. To se ale změnilo i sídlo pošty. V roce 1895 byla pošta přemístěna do budovy, ve které sídlí s malými úpravami dosud.

Následně vystoupil se vzpomínkami na dobu svého působení pan Josef Zdvorač, který nastoupil na zdejší poštu v roce 1945 a pracoval zde bezmála padesát let.

Hovořil o prvních měsících v roce 1945, kdy přicházeli na poštu čeští pracovníci. Zdejší poštovní úřad byl do roku 1949 zároveň úřadem okrskovým a kromě obcí bývalého okresu Jablonné v Podještědí spravoval ještě pošty v Osečné, Hamru a Stráži pod Ralskem. Hovořil i o poštovním autobusu, který zpočátku jezdil ještě na dřevoplyn a obstarával až do roku 1960 spojení s odlehlými obcemi. Telefon, který tehdy spravovala pošta, rozšířil počet účastněných stanic za 25 let po válce na trojnásobek a v Jablonném byla zřízena automatická ústředna. Hovořilo se i o podmínkách, za jakých museli zaměstnanci pošty pracovat. Postupně byla místa doručovatelů obsazena jen ženami, které za každého počasí obcházely jim svěřené úseky a doručovaly poštu i denní tisk.

V další části besedy seznámila přítomné posluchače současná "paní pošmistrová" Marie Pfliegerová s činností pošty dnes. Informovala o činnosti a rozsahu služeb Poštovní Spořitelny. Od roku 1996 má zdejší pošta novou počítačovou síť a systém její práce byl maximálně zmodernizován. Počet zaměstnanců se proti dřívější době snížil téměř o polovinu. Pošta obhospodařuje 2270 odevzdacích míst a dodává větší množství zásilek. Jen za 9 měsíců letošního roku doručili 25 tisíc doporučených dopisů, 8000 balíků, přes 10 tun tiskovin. Zajímavým zjištěním bylo, že s rozvojem mobilních telefonů a telefonní sítě a elektronické pošty téměř zaniklo zasílání telegramů a podstatně se snížilo zasílání vánočních a velikonočních přání.

Celá beseda byla velmi srdečná a zajímavá a toto cestou děkujeme ještě jednou p. Zdvořákovi a p. Pfliegerové za jejich účast a cenné přispění ke zdárnému průběhu večera.

Za Společnost Jaroslav Oplt.